ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВПОРЯДКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ

Чуванова М.П., *студентка 4 курсу, спеціальність 193 Геодезія та землеустрій, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ*

Науковий керівник: Гунько Л.А., к.е.н., доцент

Земля є одним із головних ресурсів нашої країни, тому нашим завданням є раціонально користуватися головним об’єктом національного багатства. Для збереження та підвищення родючості ґрунтів повинні бути впроваджені обов'язкові до виконання норми, які зобов'язують використовувати землю у відповідності з проектами сівозміни [1].

Впорядкування ріллі ґрунтується на чергуванні вирощування культур з урахуванням їх біологічних властивостей, агротехніки вирощування, а також економічної доцільності. Правильне чергування культур є основою сівозміни як системи використання ріллі. Чергування культур у сівозміні нероздільно пов’язане з усією агротехнікою – системою обробітку ґрунту, системою удобрення, заходами боротьби з бур’янами, хворобами, шкідниками, захистом ґрунту від ерозії тощо. Протилежністю сівозміни є беззмінна культура, тобто беззмінне вирощування однієї і тієї ж культри на одному і тому ж місці протягом тривалого часу. Беззмінне вирощування культур негативно впливає на рослини і ґрунт, що призводить до зниження врожаю культури і ця закономірність в землеробстві відома давно [2].

Сівозміна необхідна для отримання більш високих урожаїв, оскільки при

обробітку культури на одному і тому ж полі (ділянці) виснажується ґрунт, зростає ризик розвитку хвороб і шкідників. Культури розміщують на полях таким чином, щоб кожна з них поверталася на колишнє місце не раніше, ніж через 3–4 роки. Період, протягом якого культури проходять через кожне поле в певній послідовності, називається ротацією сівозміни.

Сівозміна дає можливість розробляти технологію вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням їх взаємного впливу, а також післядії кожного заходу, що застосовується під найближчі попередники.

Необхідність дотримання сівозмін обумовлюється тим, що польові культури за своїми біологічними властивостями можуть активно відновлювати родючість ґрунту. Рослини, в залежності від виду, можуть впливати на такі фактори, як забезпеченість поживними речовинами і вологою, вміст гумусу, біологічний режим, фізичні властивості та швидкість детоксикації шкідливих речовин, що надходять у ґрунт при його сільськогосподарському використанні [3].

Сівозміна дозволяє розробляти агрономічну стратегію підвищення продуктивності ґрунту і врожайності сільськогосподарських культур, визначати та взаємопов'язувати в єдиний комплекс усі ланки системи землеробства. Від спеціалізації сівозмін, складу і чергування культур залежать системи удобрення, механічного обробітку ґрунту та інших агротехнічних і меліоративних заходів [2].

Якщо не дотримуватися принципів сівозміни, то з року в рік грунт сильніше виснажуватиметься, а урожай – падати [4].

Вирішення цих питань можливе за умови виконання землевпорядних робіт та заходів з охорони земель шляхом застосування еколого-ландшафтних підходів; складання робочих проектів землеустрою щодо консервації деградованих та малопродуктивних угідь, рекультивації порушених земель.

Організація раціонального використання земель сільськогосподарського призначення забезпечується тоді, коли враховані особливості території: зональні, регіональні, локальні особливості. Раціональне землекористування також пов’язане з забезпеченням охорони земель та їх родючості. Під охороною земель розуміють їх захист від негативного впливу різного роду процесів, як природних, так і антропогенних.

Землі, які використовуються в сільськогосподарському виробництві – це передусім одна із складових частин агроекосистеми, тому організацію цих земель треба проводити за принципом «від окремого до загального», тобто від менших елементів до більш крупних. В цьому контексті дуже важливим є врахування особливостей ландшафтів як складних природно-територіальних

комплексів з сукупністю зв’язків.

Список використаних джерел

1. Гунько Л.А. Формування типів сільськогосподарських землекористувань в умовах нових земельних відносин / Л. А. Гунько // Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 12. С. 128–133.
2. Принципи сівозміни зернових культур [Електронний ресурс] Режим доступу: https://agrozernoholding.com/ua/principy-sevooborota-zernovyh-kultur/
3. Третяк А.М., Третяк В.М., Гетманьчик І.П., Гунько Л.А. Поняття та сутність економіки землеустрою та землевпорядкування в Україні. Агросвіт. 2021. № 11. С. 3-10. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.11.
4. Голян В.А., Мединська Н.В., Заставний Ю.Б. Удосконалення економічного механізму природокористування на місцевому рівні в умовах децентралізаційних процесів. Бізнесінформа. 2021. № 12. С. 133-139.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ, СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ
ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ І ЗМІНИ КЛІМАТУ"

7 - 8 березня 2024 р.
м. Київ, Україна

УДК 332.3:528.4:551.583 «364» «366»

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землевпорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 19 квітня 2024 року

Рецензенти:
Євсюков Т.О. – доктор економічних наук, професор;
Кошель А.О. – доктор економічних наук, доцент;
Мединська Н.В. – доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення і зміни клімату (GEOPOINT - 2024). Збірка наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, студентів та аспірантів (м. Київ, 7-10 березня 2024 р.) / За науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2024. 223 с.

У збірці наукових праць подаються результати досліджень, присвячених ролі землевпорядкування і топографо-геодезичних та картографічних вишукувань у вирішенні проблем відбудови пошкоджених і зруйнованих російськими військами в період неоголошеної Україні війни поселень, об’єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних, енергетичних, водогосподарських та промислових споруд, природозаповідних, історико-культурних та інших складових навколишнього середовища України. Також висвітлюються питання, повязані з дослідженням впливу змін клімату на стан і використання земельних та водних ресурсів.

Для фахівців у сфері геодезії, картографії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

Відповідальний за макетування і друк: **доц. Бутенко Є.В.**

ISBN

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024

©Колектив авторів